

VILNIAUS UNIVERSITETAS
Universiteto g. 3, LT–01513 Vilnius

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJA
Gedimino pr. 3, LT–01103 Vilnius

Tarptautinė knygotyros konferencija

KRISTIJONO DONELAIČIO EPOCHOS KNYGOS KULTŪRA DAUGIATAUTĖJE PRŪSIJOS VISUOMENĖJE

Vilnius, 2014 m. rugsėjo 25–26 d.

KVIETIMAS DALYVAUTI

Lietuva ir pasaulio šalių litaunistai 2014 metais pažymės poeto Kristijono Donelaičio (Christian Donalitus) gimimo trisšimtąsias metines. Dėl sukakties įprasminimo vyriausybės sprendimu sudaryta komisija, kurios veiklos programoje numatyta išleisti mokslinių tyrimų ir K. Donelaičio kūrybos vertimų, surengti keletą tarptautinių konferencijų, atminimą įamžinti naujais paminklais ir meno kūriniais. Sukaktį pasiūlyta įtraukti į UNESCO skelbiamą svarbių pasaulio kultūros įvykių kalendorių.

K. Donelaitis (1714 sausio 1–1780 vasario 18) priklausė Prūsijos šiaurinėje dalyje gyvenusiai lietuvių etninei grupei. Jis gimė Lazdynėlių kaime netoli Gumbinės (dabar Gusevas), Karaliaučiaus (Kaliningrad) universitete studijavo evangelikų liuteronų teologiją, dirbo Stalupėnų (Nesterov) mokytoju ir Tolminkiemio (Čistyje Prudy) kunigu, kuriame ir palaidotas. Buvusioje bažnyčioje yra įkurtas jam skirtas muziejus. Po Antrojo pasaulinio karo visos nurodytos vietovės priklauso Rusijos Federacijos Karaliaučiaus kraštui (Kaliningradskaja oblastj). K. Donelaitis – lietuvių literatūros klasikas, o jo žymiausias kūrinys yra epinė poema „Metai“. Ji pirma kartą originalo kalba ir su lygiagrečiu vertimu į vokiečių kalbą buvo paskelbta 1818 m., iki dabar iš viso išversta į 13 kalbų, teksto fragmentai – į kitas 8 kalbas. Sukaktuviniaus metais viso kūrinio vertimai pirmą kartą pasirodys ispanų ir italų kalbomis. Poeto asmenybė ir kūryba tyrinėjama nuo XIX a. pradžios. K. Donelaičio tarptautiniam pripažinimui ypatingai nusipelnė Karaliaučiaus universiteto profesoriai lituanistai ir baltistai Martinas Ludwigas Rhesa ir Ferdinandas Nesselmannas, Prahos universiteto profesorius, Rusijos Imperatoriškosios mokslų akademijos narys Augustas Schleicheris. Dabar tarptautinę donelaitianios bibliografiją sudaro keli tūkstančiai pozicijų. Joje užregistruota nemaža monografijų ir daktaro disertacijų.

K. Donelaitį daugiausia tyrinėja literatūros ir kalbos mokslininkai. Palyginti dar nedaug įdirbio pasiekė kitų mokslo kryptų tyrėjai. Numatytoji konferencija būtų pirmoji knygotyrinė. Kadangi K. Donelaitis knygų neparengė ir neišleido, nerasta duomenų apie asmeninę biblioteką ir lektūrą, tai svarbiausias konferencijos orientyras yra poeto gyvenamojo meto Prūsijos knygos kultūra, kuri aprėptų jo mokslo, studijų, mokytojavimo ir kunigavimo laiko tarpsnius. Numatomas pranešimų objektas galėtų būti Prūsijos mokslo ir knygų leidybos pasiekimai, svarbūs Prūsijos lietuvių, vokiečių ir lenkų veikalai, evangelikų liuteronų bažnyčios vaidmuo knyginkystėje, kunigų poveikis raštijos įvairovei ir kokybei, skaitančioji visuomenė ir asmeninės bibliotekos. Tikėtina, kad pranešėjai pateiks išvalgų apie K. Donelaičio santykį su visais šiais reiškiniais, galbūt naujų duomenų jo asmenybės ir kūrybos pažinimui.

Konferencijos prioritetinės temos būtų tokios:

Kristijonas Donelaitis: gyvenimo ir kūrybos nauji duomenys ir įžvalgos
Kristijono Donelaičio kūrybos vertimų tekstologiniai tyrimai
Kristijono Donelaičio vertėjai ir jų vertimų publikacijos
Europietiškoji XVIII amžiaus knygos kultūros tradicija
Prūsijos mokslo ir knygų leidybos pasiekimai.
Prūsijos tautų (vokiečių, lietuvių, lenkų) svarbiausieji XVIII a. raštijos veikalai
Prūsijos lietuvių XVII–XVIII a. žodynų leksikos atspindys Kristijono Donelaičio kūryboje
Evangelikų liuteronų bažnyčios ir dvasininkijos vaidmuo Prūsijos tautų raštijos pažangai ir kaitai
Kristijonas Donelaitis ir amžininkai: paralelės (pavyzdžiui, latvių rašytojas, folkloristas, leksikografas, evangelikų liuteronų kunigas Gotthard'as Friedrich'as Stender'is; 1714–1796)
Skaitančioji visuomenė, viešosios ir asmeninės bibliotekos
Kristijono Donelaičio asmeninė biblioteka: rekonstrukcijos bandymas
Kristijono Donelaičio epochos kultūros paveldas šiandieninio Karaliaučiaus, Olštyno ir Torunės mokslo ir atminties institucijose (archyvuose, bibliotekose ir muziejuose)
Kaip suprasti ir skaityti Kristijoną Donelaitį dabar

Konferencijos kalbos: lietuvių, vokiečių, anglų, rusų

Svarbiausios datos:

iki 2013 m. liepos 1 d. registruojami pranešėjai ir pranešimų pavadinimai,
iki 2013 m. rugsėjo 1 d. sudaromas konferencijos organizacinis komitetas,
iki 2013 m. lapkričio 1 d. organizacinis komitetas praneš Jums, ar pranešimas įtrauktas į konferencijos programą.

Registruojantis pateikiami tokie duomenys:

pranešėjo vardas ir pavardė,
darbovietė, pareigos,
mokslinis laipsnis ir pedagoginis vardas,
pašto adresas susirašinėjimui, telefonų numeriai, elektroninio pašto adresas, fakso numeris,
pranešimo pavadinimas,
apgyvendinimo poreikis.

Numatoma pranešimų trukmė – 30 minučių. Pranešimų pagrindu parengti straipsniai bus skelbiami Vilniaus universiteto tęstinių mokslų darbų „Knygotyra“ 2015 metų viename tome. Straipsnių bibliografinių nuorodų reikalavimus rasite bet kurio „Knygotyros“ tomo pabaigoje skelbiamoje „Atmenoje autoriams“.

Registraciją vykdo konferencijos iniciatyvinės grupės nariai.

Jų kontaktiniai duomenys:

Prof. Domas Kaunas
Telefonai: (+370) 2366 112 (darbo), (+370) 616 18970 (mobilusis),
Faksas: (+370) 2366 104,
El. paštas: domas.kaunas@kf.vu.lt

Doc. Alma Braziūnienė
Telefonai: (+370) 2366 111 (darbo), (+370) 687 13735 (mobilusis),
Faksas: (+370) 2366 104,
El. paštas: alma.braziunine@kf.vu.lt

Administratorė Iveta Jakimavičiūtė
Telefonai: (+370) 2366 111 (darbo), (+370) 618 45282 (mobilusis),
Faksas: (+370) 2366 104,
El. paštas: iveta.jakimaviciute@kf.vu.lt

Adresas susirašinėjimui:

Knygotyros ir dokumentotyros institutas
Komunikacijos fakultetas
Vilniaus universitetas
Universiteto g. 3
LT – 01513 Vilnius, Lietuva

Apgyvandinimo sąlygos:

Konferencijos dalyviai įsipareigoja pasirūpinti gyvenimo vieta konferencijos metu. Informacijos apie Vilniaus viešbučius galima ieškoti šiame interneto puslapyje: <http://www.vilnius-tourism.lt/en/turizmas/apgyvendinimas/viesbuciai-ir-sveciu-namai>

Konferencijos rėmėjai:

Lietuvos mokslo taryba
Goethe'ės institutas ?

Tikimės Jūsų dalyvavimo konferencijoje Vilniuje

Prof. Domas Kaunas
Iniciatyvinės grupės pirmininkas